

รายงานสรุปการประชุมหารือ
“การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกสำหรับผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม” ครั้งที่ 16
วันที่ 17 พฤศจิกายน 2552 เวลา 09.00 – 12.30 น.
ห้องประชุม ชั้น 4 อาคารกิตติวัฒนา โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

สาระสำคัญของการประชุม สรุปได้ดังนี้

รศ.พญ.วนิดา เปาอินทร์ กุมารแพทย์ จากโครงการการพัฒนาสังคมเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กและพิจารณาผลกระทบจากการตั้งครรภ์ ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวต้อนรับ

เรือตรีหญิง กาญจนา สมบัติศิริพันธ์ จากหน่วยตรวจสูติ-นารีเวชกรรม กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการพัฒนาแนวทางดูแลคนไข้ฝากครรภ์และคนไข้นารีเวชของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ว่าเริ่มต้นจากการที่แต่ละปี โรงพยาบาลมีผู้เข้ามารับบริการฝากครรภ์ประมาณ 1,800 คน และมีแนวโน้มแม่วัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะโรงพยาบาลอยู่ใกล้กับพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม และมีมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ทำให้มีผู้มาจากต่างจังหวัดเข้ามาตรวจการตั้งครรภ์และตรวจหลังคลอดจำนวนมาก การที่มีผู้รับบริการฝากครรภ์จำนวนมาก ทำให้ พบปัญหาท้องไม่พร้อมในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งบางรายฝากครรภ์ช้า ซึ่งเกิดปัญหา เพราะไม่สามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ต้องตั้งครรภ์ต่อโดยที่ไม่มีความพร้อม สำหรับกรณีถูกกระทำ ความรุนแรง หน่วยสูตินารีเวช จะมีหน้าที่ในการประเมินอายุครรภ์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพราะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะส่งไปให้สังคมสงเคราะห์ดำเนินการ ซึ่งผู้ที่จำเป็นต้องยุติการตั้งครรภ์ทางโรงพยาบาลใช้รูปแบบคณะกรรมการ โดยยึดตามข้อบังคับของแพทยสภาในการดำเนินงาน และมีการกำหนดอายุครรภ์ที่ชัดเจน สำหรับวิธีการที่ใช้ จะใช้วิธีเหน็บยาและหากไม่สำเร็จจะมีการขูดมดลูกประกอบด้วย

โดยรายละเอียดในการประชุม มีดังนี้

1. รับรองรายงานสรุปผลการประชุมครั้งที่ 15

ที่ประชุมรับรองการประชุมโดยไม่มีข้อแก้ไข

2. รายงานความก้าวหน้าและหารือ

- แนวคิดการจัดทำศูนย์กลางการให้บริการการปรึกษาทางเลือก (Option counseling) ของเครือข่าย

คุณทัศนัย จากองค์การแพช นำเสนอให้ที่ประชุมทราบ ว่าหลังจากประชุมร่วมกับ สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทาง สปสช.ได้นำเสนอว่า สามารถให้การสนับสนุน การทำงานของ เครือข่าย ฯ ได้ แต่ ต้องไม่ใช่ประเด็น การยุติการตั้งครรภ์ เพราะ

ต้องการสนับสนุนการป้องกันเป็นหลัก ซึ่งจุดที่สำคัญที่ยังขาดอยู่ คือบริการให้การปรึกษาหรือข้อมูลอย่างทันท่วงทีสำหรับผู้หญิงที่ประสบปัญหาตั้งท้องไม่พร้อม ไม่ว่าจะการยุติการตั้งครรภ์จะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม และในขณะนี้ เครือข่ายฯ ก็พยายามให้การปรึกษาต่างๆ ตามหน่วยงานสมาชิกทั้งหมด แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการ ปัจจุบันนี้เครือข่ายได้จัดอบรม Option Counseling ไปแล้ว 3 รุ่น ซึ่งมีสมาชิกของเครือข่ายทุกองค์กรมีตัวแทนไปเข้ารับ การอบรม จึงต้องการหาหรือว่าจะทำอย่างไรให้การให้การปรึกษาทางเลือก กให้มีบริการเต็มรูปแบบที่ชัดเจนขึ้น เพราะปัจจุบันยังขาดรายละเอียด สำหรับผู้ที่โทร มาเพื่อขอ รับบริการ ประกอบกับ วิธีการทำ Option Counseling จำเป็นต้อง แบบตัวต่อตัว แต่ยังไม่มียวิธีที่จะเข้าถึงการให้การปรึกษา และการจัดทำศูนย์กลางการให้บริการการปรึกษาทางเลือกของเครือข่าย ฯ ครั้งนี้เป็นแนวคิดสืบเนื่องจากข้อมูลผู้เข้ามาเยี่ยมชม www.teenpath.net และ www.lovecarestation.com ขององค์การแพธ พบ ปัญหาท้องไม่พร้อมกว่า 700-1000 เคสต่อปี และจากการรับโทรศัพท์หรือจากห้องสนทนาออนไลน์ พบว่า Call Center ทำได้เพียงการส่งต่อ เพราะ Call Center เน้นที่ประเด็นเรื่องการดูแลสุขภาพเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ แต่ไม่สามารถให้ข้อมูลกับผู้หญิงที่มีปัญหาท้องไม่พร้อม

ผลของการหารือ ที่ประชุมสนใจที่จะริเริ่มดำเนินงานการให้บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ โดยต้องสร้างระบบที่ ยืดหยุ่นไม่เพิ่มภาระงาน และมีการจัดระบบ Supervisor สำหรับให้คำแนะนำและควบคุม ซึ่งเบื้องต้น หน่วยงานที่สนใจและ ต้องการมีส่วนร่วม ในการประสานงานเพื่อ ส่งต่อบริการ ได้แก่ PDA กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สวท. วชิรพยาบาล สคส . โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ และโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่ง แผนงานขั้นต่อไปคือต้องนัดประชุม ผู้ที่จะร่วมให้การปรึกษาสำหรับผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม เพื่อวางแผนและสร้างรูปแบบการ ให้การปรึกษาทางโทรศัพท์ สำหรับวันและเวลาในการประชุม จะแจ้งให้ทราบต่อไป

- ผลการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

อาจารย์กฤตยา ชี้แจง ผลการประชุมการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในประเด็นสุขภาวะทางเพศ โดยเล่าย้อนหลังให้กับผู้ที่เพิ่งเข้าประชุมครั้งแรก รกฟังว่าสมัชชาสุขภาพแห่งชาติเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2551 โดยมีประเด็นพิจารณา 14 ประเด็น และ 1 ใน 14 ประเด็นนั้นคือ สุขภาวะทางเพศ โดยในประเด็นสุขภาวะทางเพศรวม 3 เรื่องเข้าด้วยกัน คือ ความรุนแรงทางเพศ ท้องไม่พร้อม เอชไอวี /เอดส์กับ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และได้มีมติจากคณะรัฐมนตรีออกมา และมีการรับรองมติอย่างเป็นทางการ เพื่อนำมติไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งในปีนี้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ได้ดำเนินการนำเอาผลการดำเนินการที่ออกมา 1 ปีผ่านไป ใน ทั้ง 14 มติ ว่าการดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาวะทาง เพศเป็นอย่างไรบ้าง ความคืบหน้า อุปสรรค หรือโอกาสอะไรบ้าง โดยที่ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) มีหน้าที่ทำรายงานนี้ เริ่มต้นโดยการที่ สช. จัดประชุมเมื่อเดือน กันยายนที่ผ่านมา และให้องค์กรเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องให้ส่งผลงานไปให้ เพื่อรวบรวม และเชิญองค์กรต่างๆมาประชุม แล้วก็มีการ จัดจ้างบุคคลภายนอก มาเขียนรายงาน เพื่อ รวบรวมผลงานที่เกิดขึ้นจากมติของ สช. โดยจะมีแบบฟอร์ม

มาให้แต่ละองค์กรช่วยเขียนรายละเอียดว่า 1 ปีที่ผ่านมาได้ทำอะไรไปแล้วบ้าง และมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อส่งให้กับทาง สช.ต่อไป

3. เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

- คุณวรัญญา จาก สวท. แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าทาง สวท. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก IPPF ในการส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเรื่องเกี่ยวกับช่องว่างของการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยในประเทศไทยที่ทำให้เด็กหรือผู้หญิงไม่ได้รับบริการโดยมีตัวแทนจาก สวท. และได้เชิญบ้านพักฉุกเฉินเป็นตัวแทนจากเครือข่าย ฯ นอกจากนี้ยังต้องการตัวแทนนักการเมืองไปเข้าร่วมอีกหนึ่งคน
- คุณสมรรถธรรมจาก PDA ให้ข้อมูลเรื่องบริการหากไม่สามารถติดต่อคุณประวีณ หรือคุณสมรรถธรรมของสมาชิกเครือข่ายที่พบผู้หญิงที่ประสบปัญหา และอยู่ในอายุครรภ์ที่ PDA สามารถช่วยเหลือบริการได้ คือไม่เกิน 12 สัปดาห์ว่า ให้ขึ้นไปรับบริการที่ชั้น 2 โดยให้มีจดหมายแนบไปด้วยว่ามาจากองค์กรไหนของเครือข่ายฯ ซึ่งราคาในการรับบริการจะเท่ากับ 1800 บาท
- คุณนงลักษณ์ จากกรมอนามัยเพิ่มเติมการช่วยเหลือสำหรับผู้หญิงที่อายุครรภ์เกิน 12 สัปดาห์แต่ไม่เกิน 22 สัปดาห์ ให้ติดต่อคุณนงลักษณ์ได้โดยตรงที่เบอร์ 081-939-9392 เพื่อประสานกับเครือข่าย /องค์กรซึ่งยินดีให้บริการยุติการตั้งครรภ์ ที่ปลอดภัย และคาดว่าจะพยายามชวนเครือข่ายดังกล่าวเข้าร่วมประชุมเครือข่ายฯ ด้วย
- คุณณัฐยา จาก สคส. แจ้งกำหนดการอบรมการอบรม Empowerment counseling ในปี 2553 ว่า สคส. และโครงการผู้หญิงเพื่อสันติภาพและความยุติธรรมจะเปิดให้มีการอบรม อีก 2 รุ่น รุ่นที่ 1 จัดระหว่างวันที่ 9-15 กุมภาพันธ์ 2553 และรุ่นที่ 2 วันที่ 6-11 มิถุนายน 2553 เป็นหลักสูตร Basic Empowerment Counseling ซึ่งไม่ได้เป็นประเด็นท้องไม่พร้อมเพียงประเด็นเดียว แต่จะเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเชิงโครงสร้าง เช่น เรื่องเอชไอวี/เอดส์ ความรุนแรงต่อผู้หญิง หรือเพศที่สาม สำหรับวัน-เวลาจะแจ้งให้ทราบอีกครั้งถึงกำหนดการจัดที่แน่นอน และนอกจากนี้ ในปลายปี 2553 ระหว่างวันที่ 11-20 ธันวาคม จะมีการอบรม Training of Trainer (TOT) สำหรับคนที่เคยผ่าน Course Counseling 7 วัน เพื่อจะได้ฝึกตนเองเป็น กระบวนกร จัดฝึกอบรม Empowerment Counseling โดยจะรับรุ่นละ 20 คน โดยจะต้องส่งใบสมัครเข้ามา มีการคัดเลือกถ้าผ่านการคัดเลือกทุกอย่างก็จะพร้อม ด โดยเนื้อหา จะเน้น เรื่อง โครงสร้าง เพศที่สาม ความหลากหลายทางเพศ เพศวิถีทางเลือก การกดทับเพศวิถีทางเลือกต่างๆ ความรุนแรงทางเพศ มีสัมพันธภาพทางเพศในสายเลือดเดียวกัน ซึ่งเมื่อรวมทั้งหมดที่จัดมาเป็น 5 รุ่น และจะมีคนที่ผ่านการอบรมประมาณ 100 คน คนที่ผ่านการอบรมก็สามารถที่จะสมัครเข้าอบรม TOT ได้
- การจัดพิมพ์หนังสือเครือข่าย ส่งต่อบริการ จะจัดพิมพ์เพิ่มเติมทั้งหมด 5,000 เล่ม เพื่อนำไปแจกในการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติในเดือนธันวาคม 2552 จำนวน 2,000 เล่ม และใช้ชื่อหนังสือว่า “ถึงเวลา..ต้องเข้าใจ..แก้ไข..และดูแล โดยองค์กร รที่มีความต้องการจะนำไปใช้ สามารถติดต่อรับได้ที่ PATH

■ คุณทรงลักษณ์ จากกรมอนามัย มานำเสนอความคืบหน้าการเตรียม การจัดประชุม นานาชาติ The First International Conference on Woman Health and Unsafe Abortion ระหว่างวันที่ 20-23 มกราคม 2553 ณ โรงแรมอิมพีเรียล คีวันปาร์ค กรุงเทพฯ โดยเป็นการจัด ร่วมกันระหว่าง มูลนิธิเพื่อสุขภาพและสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ของสตรี ร่วมกับเครือข่ายหลาย องค์กร คือ กรมอนามัย ราชวิทยาลัยสูตินารีแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยคาดว่าจะมีผู้สนใจเข้าร่วมประชุมทั้ง ไทยและต่างชาติ ประมาณ 500 คน โดยวิทยากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุขภาพผู้หญิง สิทธิสตรี และปัญหาเรื่องแท้งไม่ปลอดภัย มาจากทั่วโลก นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนการจัดประชุมจาก สหพันธ์สูตินารีแพทย์นานาชาติ และ สหพันธ์สูตินารีแพทย์แห่งเอเชียโอเจเนีย รวมถึง International NGO เข้าร่วมจัดการประชุม ให้ การสนับสนุนทางด้านวิชาการ และงบประมาณ ส่วนใหญ่จะสนับสนุนทางด้านวิชาการ เช่น องค์กร อนามัยโลกทั้งในประเทศไทย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสำนักงานใหญ่ที่เจนีวา UNFPA สนับสนุนในเรื่อง Family Planning มี สสส. สนับสนุนการประชุมนี้ รวมไปถึง องค์กรนานาชาติ IPPF สำนักงานใหญ่ซึ่งเป็น องค์กรแม่ของ สวท. ก็ส่งวิทยากรมาเข้าร่วมประชุมด้วย และก็มีอีก หลายองค์กรที่เข้าร่วมในครั้งนี้ การประชุมในครั้งนี้มีทั้งห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมย่อย จะจัด ให้มีการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเฉพาะห้องประชุมใหญ่เท่านั้น

■ มูลนิธิเพื่อนหญิง ประชาสัมพันธ์การ จัดเวทีวันที่ 23 พฤศจิกายน 2552 ในเรื่อง กระบวนการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรง โดยจัดที่สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอน เมือง เวลา 13.00 – 16.00 น. โดยเป็นเวทีพูดคุยเรื่อง ขั้นตอนการขอรับเงินค่าตอบแทน และค่า ทดแทนค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยใน คดีอาญา พ.ศ. 2544 โดยวิทยากรได้แก่ ผู้อำนวยการหน่วยงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและ จำเลยในคดีอาญา ค่าเสียหายที่จะได้คือ ค่าตอบแทนกรณีถูกข่มขืนแล้วเกิดการท้องไม่พร้อม ผู้ที่ สนใจให้ติดต่อที่มูลนิธิเพื่อนหญิง

นัดประชุมครั้งต่อไปวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 โดยสถานที่จะไปขอใช้สถานที่ของกรม คู่คุ้มครองสิทธิฯ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์